

of classical universities still sticks to the theoretical approach.

- co-creation actors are characterized by different goals. Students regard higher education as the source of practical skills, needed for their future career. Whereas university teachers and management aim more for academic side of things, juxtaposing what is traditional and what is innovative.

Conclusions. While students and teachers may initiate, management should lead value co-creation process, taking rather proactive role in finding a compromise between participant parties instead of protecting just one of them. On the other hand one of the strategic goals should be the increase in competence of all stakeholders, who take part in value co-creation.

References

1. Ravald A., Grönroos Ch. The Value Concept and Relationship Management // European Journal of Marketing. – 1996. – Vol. 30. – P. 19-30 // 30 <https://www.deepdyve.com/lp/emerald-publishing/the-value-concept-and-relationship-marketing-R34fNWZJN7>
2. Prahalad C.K., Ramaswamy V. The Future of Competition: Co-creating Unique Value with Customers. – Boston: Harvard Business Review Press, 2004. – 272p.
3. Roser T., Samson A. at el. New Pathways to Value: Co-creating Products by Collaborating with Customers. – London: LSE Enterprise, 2009. – 21p. // http://personal.lse.ac.uk/samsona/cocreation_report.pdf
4. Joughin L. The Role of the Student in College and University Government //The Symposium on Academic Freedom and Responsibility. – LA, 1968. – P. 3-15 // <http://files.eric.ed.gov/fulltext/ED034479.pdf>

Галабурда М. К.

ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана», Київ
к.е.н., доцент кафедри політичної економії

МЕТОДОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ПОЛІТИКИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ

Теоретичне обґрунтування політики інноваційного розвитку на сучасному етапі еволюції вітчизняної економічної думки здається найбільш актуальною теоретичною проблемою. Здійснюється пошук інноваційних стимулів, операціоналізуються ключові ознаки наявних епохальних та базисних інновацій, аналізується інноваційний рівень та приналежність до того чи іншого технологічного укладу тощо. Зроблено висновки про необхідність цілеспрямованого на VI технологічний уклад за прямої підтримки держави та бюджетного фінансування інноваційних програм. Політичний запит, що виник в Україні на інноваційні теорії – це принаймні третя спроба (якщо рахувати від популяризації та перекладання до проблем перехідного періоду ордоліберальних та інституціональних критичних поглядів на розвиток капіталізму) обґрунтувати причини хибності обраних напрямів постсоціалістичної трансформації та відповідного пошуку джерел для витягу політичної ренти.

Трансформаційна криза останніх років наочно продемонструвала як хибність припущення про завершення переходу від планового соціалізму до ринкового капіталізму, так і необхідність теоретичного переосмислення ключових принципів формування цільової функції реформ з урахуванням фундаментальних взаємозв'язків між елементами успадкованої соціокультурної системи.

Події останніх років емпірично підтвердили висунуті гіпотези щодо природи походження та динаміки розвитку постсоціалістичних циклів і криз принципів формування і основних обмежень цільової функції трансформаційної політики[1], антидержавного

характеру сформованої структури розподілу прав власності та невідворотності катастрофічних наслідків тінзації трансакційних витрат[2].

Сьогодні, через 24 роки після проголошення своєї незалежності Україна (втім, як і решта посткомуністичних країн, що не змогли політичний спротив шоковим реформам) опинилась на черговому витку історичної спіралі подій, який проілюстрував еволюційну стійкість інституціональних структур та тіньових організацій до політичних трансформацій, такому, що знаменує точку неповернення та переходу до каскаду біфуркацій.

Саме інституціональна структура суспільства та сформовані нею організаційні форми вступають ключовими обмеженнями, що зумовлюють траєкторію суспільного розвитку, спрямовують вибір біфуркаційних змін та формують зв'язки в системі наступності поколінь. Зростання економічної могутності тіньових організацій на початку постсоціалістичної трансформації сформували таку систему розподілу прав власності, яка не тільки забезпечила їх включення в конкурентну боротьбу за легітимізацію своєї діяльності, а й перемогу над державою як організаційною формою реалізації інтересів суспільства. Отримання монопольної влади проходило через етапи трансформації інтересів від групового контролю за видатками державного сектора до інтересів повного контролю над самим держсектором, який включав би політичний диктат і можливості розпорядження залишками державного майна у вигляді стратегічних підприємств і галузей. Важливою складовою розподілу прав власності стала можливість отримання вигід від об'єктів державної власності без обтяження себе відповідальністю і витратами.

Окремо слід відмітити інфраструктурні зрушення, які відбулись впродовж останніх десятиліть. Спекулюючи на ідеалах і втягуючи країну в непосильні борги групи політичного тиску проводили утилізацію практично всієї інфраструктури суспільства. Про стан інноваційної інфраструктури найяскравіше свідчать зарплати вихователів, вчителів, викладачів та науковців; стан фінансової системи – «інноватизація» інститутів приватного кредитування (реалізованими в основному через тарифи і систему ціноутворення); банківської системи – «хижацьке кредитування» та лихварські новації (від сек'юритизації та подрібнення іпотечних продуктів до «кредитної кооперації»); про інженерну, транспортну, соціальну свідчать дороги, будівлі, споруди та стан лікарень, дитячих садочків, шкіл – всього того, з чого починається майбутнє.

Таким чином, якщо кон'юнктурні коливання зумовлено не технологічними змінами внаслідок зняття бар'єрів до нової системи наукових знань та способів виробництва, а реакцією впливових груп політичного тиску, то і закономірності, притаманні для довгих хвиль технологічних змін не будуть мати місце. Якщо говорити категоріями циклів, ми знаходимось на етапі вторинної депресії, коли процеси набули самодетермінованого кумулятивного характеру, а отже усунення ключових причин трансформаційного спаду не може вплинути на вектор трансформації, хоча й може якоюсь мірою покращити негативну динаміку. Докорінна відмінність сучасного етапу постсоціалістичного трансформаційного циклу полягає в Понці-фінансуванні та конвертації політичних активів за одночасної їх легалізації за кордоном.

За таких умов сумнівними виглядають надії на технологічний прорив, втім, як і надії на легалізацію нажитих у такий спосіб капіталів. Освоєння кластеру базисних інновацій без підготовленої інноваційної інфраструктури неможливе. Водночас замість програм спасіння реальної економіки та формування інноваційної інфраструктури реалізуються спроби по реанімації схем кредитування шляхом рефінансування крупних і системних банків. Впродовж останніх десяти років така модель споживання і фінансових відносин створювала ілюзію наявності невичерпного джерела багатства, що докорінно змінило структуру інтересів і стимулів, знівельовавши в суспільній свідомості творчі цінності як першооснови рушійних сил суспільного відтворення. В жодному випадку руйнація інфраструктури не сформує передумов для розвитку, відновлення банківських балансів не трансформує лихварство в інститут банківського кредитування з усіма властивими їм функціями, а тому

не можна говорити про інші цілі таких програм, ніж пошук будь-яких джерел фінансування політичного ринку.

Список використаної літератури

- 1) Галабурда М. К. Методологія обґрунтування постсоціалістичних циклів і криз/ М. К. Галабурда // Економічна теорія. - 2011. - № 4. - С. 26-31.
- 2) Галабурда Н. К. Институциональная трансформация. Методологические уроки постсоциалистического реформирования// Наукові праці Донецького національного технічного університету. Сер. : Економічна. - 2014. - № 2. - С. 129-137.
- 3) Kalecki M. Political Aspects of Full Employment // Political Quarterly. – 1943. – October/December. – Vol. 14. – P. – 322–331.
- 4) Стиглиц Джозеф Юджин. Крутое пике. Америка и новый экономический порядок после глобального кризиса. – М.: Эксмо, 2011.
- 5) Эггертссон Т. Экономическое поведение и институты. – М., 2001.

Григор'єв Г.С.

Національний університет «Києво – Могилянська академія»,
к.е.н., доц., доцент кафедри економічної теорії

НАЦІОНАЛЬНІ РИЗИКИ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ – ПОРІВНЯЛЬНИЙ МІЖКРАЇННИЙ АНАЛІЗ

Постановка проблеми: інвестиційна криза в Україні досягла межі ризику, що зумовлено цілою низкою військово – політичних та економічних факторів. Внутрішні резерви не в стані покрити увесь обсяг інвестиційних потреб. Загальна характеристика інвестиційної привабливості відповідно до оцінки провідних міжнародних рейтингових агентств не завжди дає адекватні результати, оскільки існує ціла низка суб'єктивних факторів, яка спотворює результати оцінювання.

За сучасних умов економічного розвитку процеси інтеграції та глобалізації призвели до появи складної системи міжнародної фінансової діяльності економічних агентів різного рівня. Проблеми, викликані глобальною фінансовою кризою 2008 – 2009 років та загроза нової глобальної фінансово – економічної кризи у 2016 році поставили на межу дефолтного стану багато країн, які розвиваються та викликали загрозу суверенної кризи.

Глобалізація світової економіки призводить до поглиблення економічної взаємозалежності країн та збільшення інтенсивності потоків капіталу з відповідним зростанням ризиків інвестування. Ризик може виникати на мікрорівнях (підприємницькі ризики) та макрорівнях (ризик дефолту країни і т. ін.)

В англійській літературі прийнято вживати термін “country risk analysis” для оцінювання ступеня ризикованості інвестування, який може перекладатися як аналіз національних ризиків, або ризиків країн. Ризики країн є ситуацією раптових, або очікуваних змін в економічній та політичній ситуації в країні, яка призводить до повного розриву, або неповного виконання економічної транзакції.

На рівні підприємства такі ризики проявляють себе у формі відмови одного з контрагентів від виконання кредитних зобов'язань, або інших пунктів контракту. Як правило, ризики країни не є простою сукупністю ризиків на мікрорівнях, які трансформуються в макроекономічні ризики, оскільки торкаються також системних змін у зовнішньо – торговельній та валютно – кредитній політиці, а також зміні фіскальної політики, як правило – в негативний бік.

Таким чином, усі перераховані зміни негативно впливають на рішення інвестора щодо присутності на даному ринку. На рішення інвестора також можуть вплинути політико – економічні фактори (експропріація майна, зміна суспільно – політичного устрою, зміна меж